

DIGITÁLNÍ A INFORMAČNÍ AGENTURA_

Export z Národní architektury eGovernmentu ČR

Obsah

Národní identitní autorita	3
<i>Popis Národní identitní autority</i>	<i>3</i>
<i>Pravidla pro Národní identitní autoritu</i>	<i>9</i>

Národní identitní autorita

Popis Národní identitní autority

Národní identitní autorita vytváří federativní systém zajišťující orgánům veřejné správy státem garantované služby [identifikace a autentizace](#), který se skládá z následujících komponent:

- **Národní bod pro identifikaci a autentizaci** jako centrální bod federativního systému, který zajišťuje komunikaci a registraci účastníků federace. Tato komponenta zajišťuje současně vždy jednoznačné ztotožnění osoby, která prokazuje svoji totožnost s využitím autentizačních prostředků (prostředků pro elektronickou identifikaci). Je definován v zákoně č. 250/2017 Sb. jakožto informační systém veřejné správy podporující proces elektronické identifikace a autentizace prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Zajišťuje orgánům veřejné správy státem garantované služby identifikace a autentizace včetně federace údajů o subjektu práva ze základních registrů a možnost předávání přihlašovacích identity dle principy Single Sign-On.
- **Kvalifikovaný správce**, který vydává jednoznačně identifikovaným fyzickým osobám prostředky pro vzdálenou autentizaci (prokázání totožnosti) a provádí veškeré činnosti spojené se správou těchto prostředků a prokazováním totožnosti fyzické osoby, tj. spravuje kvalifikovaný systém elektronické identifikace.
- **Kvalifikovaný poskytovatel online služeb**, který připojuje k Národnímu bodu online služby, ke kterým je vyžadováno přihlášení prostředky vydanými kvalifikovanými správci.
- **Základní registry**, které poskytují jednoznačnou identifikaci osoby a zajištění vazeb této osoby vůči referenčním údajům o osobě.
- **Národní uzel eIDAS**, který je samostatnou součástí Národního bodu a zajišťuje přijímání vzdáleného prokázání totožnosti z ohlášených systémů dle nařízení eIDAS a předávání vzdálené identifikace a autentizace z České republiky ostatním státům EU. Ostatní státy EU musí akceptovat české identity od 13.9.2020, kdy vypršela roční lhůta pro zavedení akceptace ohlášeného prostředku [elektronického občanského průkazu](#).

Pro osoby uvedené v [ROB](#) přihlašující se prostředky pro elektronickou identifikaci vydanými v ČR nebo přihlašující se identitou v rámci eIDAS z členských států EU nemusí OVS řešit přihlašovací identity pro své klienty samo.

- V současném stavu [ROB](#) (stav As-Is) tedy pouze pro občany ČR a cizince s trvalým/přechodným pobytem (cizinec musí být evidován v ROB).
- V budoucím stavu (stav To-Be) pro občany ČR, cizince s trvalým/přechodným pobytem a [jiné fyzické osoby \(EJFO\)](#), které mají k ČR právní či majetkový vztah (zahraniční vlastník nemovitosti, zahraniční lékař, zahraniční student, apod.).

Ačkoliv nyní poskytuje NIA své služby pouze jako "Front-end" řešení za pomoci SAML tokenů, je plánováno i poskytování služeb jako "Back-end" pro využití překladů identity a identifikátorů za pomoci [eGON služeb](#).

Seznam poskytovatelů identity (Identity Provider; IdP)

Název identitního prostředku	Typ prostředku	úroveň záruky prostředku (LoA)	Popis	URL	Použití pro mezinárodní ověření identity v eIDAS
eObčanka	Elektronický občanský průkaz s aktivovanou částí pro elektronickou identifikaci	Vysoká (nejvyšší možná dle eIDAS)	Přihlášení prostřednictvím nového občanského průkazu vydaného po 1. 7. 2018, který obsahuje čip a jeho elektronická funkcionality byla aktivována. Pro přihlášení tímto občanským průkazem je zapotřebí čtečka dokladů a nainstalovaný příslušný software.	https://info.identitaobcana.cz	ANO - eObčanka je zatím jako jediný prostředek ohlášen dle eIDAS pro potřeby mezinárodní identifikace a autentizace. Její použití je pro ostatní státy v rámci eIDAS povinné k použití od září 2020.

Název identitního prostředku	Typ prostředku	úroveň záruky prostředku (LoA)	Popis	URL	Použití pro mezinárodní ověření identity v eIDAS
Mobilní klíč eGovernmentu	Mobilní aplikace s funkcí ověřování QR kódů	Značná	Mobilní klíč eGovernmentu představuje využití přihlašování bez potřeby zadávání dalších ověřovacích kódů. Po jeho instalaci a aktivaci Vám bude umožněno přihlašování ke službám využívajícím elektronickou identifikaci prostřednictvím Národního bodu. Aby vše fungovalo, je nutné mít nainstalovanou aplikaci mobilního klíče na svém mobilním zařízení. Aplikace mobilního klíče je shodná se stávající aplikací mobilního klíče ISDS. Pokud již vlastnitte tuto aplikaci pro přihlašování k datovým schránkám, aktualizací této aplikace získáte i možnost využití ji i pro přihlašování ke službám prostřednictvím Národního bodu. Tento prostředek nevyžaduje od uživatele zadávat při jeho použití žádné hodnoty, stačí pouze vyfotit QR kód mobilním zařízením, anebo jej nechat přečíst z obrazovky téhož mobilního zařízení. Mobilní klíč má dále jednu mimořádnou vlastnost, kterou ostatní prostředky nemohou nabídnout. Díky svému propojení s jádrem systému Národního bodu (INA) dovoluje zapnout notifikaci přihlášení i jakýmkoliv jiným prostředkem téhož uživatele. To je výrazný bezpečnostní prvek, který dovoluje uživateli být v reálném case informován o tom, že případně někdo jiný nějaký jeho prostředek zneužil a přihlásil se jím.	https://info.identitaobcana.cz/mep/	NE
NIA ID	Jméno + heslo + sms. Klasické přihlašování pomocí druhého faktoru.	Značná	Přihlášení prostřednictvím uživatelského jména a hesla, které jste zadali při založení Vašeho identitního prostředku na portálu národního bodu. Přihlášení dokončíte zadáním ověřovacího kódu, který Vám bude zaslán ve formě SMS na Vaše telefonní číslo.	https://info.identitaobcana.cz/ups/	NE
První certifikační autorita, a.s.	Čipová karta Starcos s identitním certifikátem	Vysoká (nejvyšší možná dle eIDAS)	Přihlášení prostřednictvím čipové karty Starcos společnosti První certifikační autorita, a.s., která byla použita pro generování a uložení privátního klíče identitního komerčního certifikátu. Pro přihlášení budete potřebovat číselnou čipovou kareť (pokud není integrována do PC/NTB) a nainstalovaný ovládací software SecureStore (ke stažení z www.ica.cz).	https://www.ica.cz/ica-identity-provider	NE
MojeID - úroveň "značná"	Přihlašovací údaje do účtu MojeID spárovaný s prostředkem FIDO	Značná	Přihlášení prostřednictvím účtu mojeID. Pro přihlášení je potřeba zabezpečit účet bezpečnostním klíčem (tokenem) certifikovaným od FIDO Alliance alespoň na úrovni L1, a to buď fyzickým (USB, NFC, Bluetooth), anebo systémovým (Windows Hello, Android v. 7 a vyšší). Dále je nutné mít účet mojeID aktivován pro přístup ke službám veřejné správy a jednorázové ověření svou totožností (již existujícím prostředkem nebo návštěvou Czech POINTu). Službu mojeID provozuje CZ.NIC, správce domény .CZ.	https://www.mojeid.cz/	NE
MojeID - úroveň "vysoká"	Přihlašovací údaje do účtu MojeID spárovaný s prostředkem FIDO	Vysoká	Přihlášení prostřednictvím účtu mojeID. Pro přihlášení je potřeba zabezpečit účet bezpečnostním klíčem (tokenem) certifikovaným od FIDO Alliance alespoň na úrovni L1, a to fyzickým USB, NFC. Dále je nutné mít účet mojeID aktivován pro přístup ke službám veřejné správy a jednorázové ověření svou totožností (již existujícím prostředkem nebo návštěvou Czech POINTu). Službu mojeID provozuje CZ.NIC, správce domény .CZ.	https://www.mojeid.cz/	NE
IIG - International ID Gateway	Výběr z možných identitních prostředků, které jsou ohlášeny jinými členskými státy EU v rámci eIDAS uzlů	nizká až vysoká dle daného prostředku	Aktuálně je možné v rámci eIDAS uzlů vybrat z prostředků, které jsou zveřejněny na stránkách eIDAS https://ec.europa.eu/cedigita/wiki/display/EIDCOMMUNITY/Overview+of+pre-notified+and+notified+eID+schemes+under+eIDAS		NE
Bankovní identita	Identita poskytovaná Československou obchodní bankou, a.s.	Značná		https://www.csob.cz/portal/csob/csob-identita	Ne
	Identita poskytovaná Českou spořitelnou, a.s.	Značná		https://www.csas.cz/cso-nas/bezpecnost-ochrana-dat/bankovni-identita	Ne
	Identita poskytovaná Bankou CREDITAS a.s.	Značná		https://www.creditas.cz/	Ne
	Identita poskytovaná Komerční bankou, a.s.	Značná		https://www.kb.cz/cs/podpora/bankovnictvi-a-nastroje/kb-bankovni-identita	Ne
	Identita poskytovaná Air Bankou, a.s.	Značná		https://www.airbank.cz/produkty/bankovni-identita/	Ne
	Identita poskytovaná Fio Bankou, a.s.	Značná		https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/bankovni-identita	Ne
	Identita poskytovaná MONETA Money Bank, a.s.	Značná		https://www.moneta.cz/otevrene-bankovnictvi/bankovni-identita	Ne
	Identita poskytovaná Raiffeisenbank, a.s.	Značná		https://www.rb.cz/informacni-servis/pro-media/tiskove-zpravy/tiskove-zpravy-2021/tiskove-zpravy-2019/01092021-bankovni-identita	Ne
	Identita poskytovaná UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.	Značná		https://www.unicreditbank.cz/cs/obcana/bankID.html	Ne

Statistiky využití identitních prostředků

Data jsou informativní a platná v konkrétním čase 30.3.2023

Celkem státních ID prostředků		1 518 591
Celkem nestátních ID prostředků		10 565 485
Celkem ID prostředků		12 084 076
Počet profilů alespoň s jedním aktivním prostředkem		6 087 908
Celkový počet unikátních přihlášení		2 432 241
Konverze - procentuální zastoupení těch, kdo se skutečně přihlásili z těch, kdo se přihlásit mohli		39.95 %
Identitní prostředek	Popis počtu	Počet
eObčanka (od 1.7.2018):	Počet aktivovaných prostředků	669 250
	Počet aktivních prostředků	553 811
	Počet aktivních unikátních identit	553 778
	Počet přihlášení	1 960 980
	Unikátních přihlášení	62 446
NIA ID (dříve „Jméno, Heslo, SMS“) (od 1.7.2018):	Počet aktivovaných prostředků	357 741
	Počet aktivních prostředků	347 966
	Počet aktivních unikátních identit	347 965
	Počet přihlášení	8 176 219
	Unikátních přihlášení	333 713

Identitní prostředek	Popis počtu	Počet
Mobilní klíč eGovernmentu (od 16.11.2020):	Počet aktivovaných prostředků	506 208
	Počet aktivních prostředků	468 963
	Počet aktivních unikátních identit	372 402
	Počet přihlášení	10 011 957
	Unikátních přihlášení	381 271
Technicky IdP pro mobilní aplikace	Počet aktivovaných prostředků	149 314
	Počet aktivních prostředků	147 851
	Počet aktivních unikátních identit	66 006
	Počet přihlášení	501 624
	Unikátních přihlášení	66 354
Bankovní identita Air Bank:	Počet aktivovaných prostředků	1 513 739
	Počet aktivních prostředků	1 274 839
	Počet aktivních unikátních identit	729 574
	Počet přihlášení	2 201 696
	Unikátních přihlášení	214 223
Bankovní identita Banka CREDITAS - Pilot:	Počet aktivovaných prostředků	56
	Počet aktivních prostředků	47
	Počet aktivních unikátních identit	47
	Počet přihlášení	145
	Unikátních přihlášení	26
Bankovní identita Česká spořitelna:	Počet aktivovaných prostředků	3 096 849
	Počet aktivních prostředků	2 322 191
	Počet aktivních unikátních identit	2 320 468
	Počet přihlášení	6 670 709
	Unikátních přihlášení	634 986
Bankovní identita ČSOB Identita - plně ověřený přístup	Počet aktivovaných prostředků	2 788 564
	Počet aktivních prostředků	1 650 161
	Počet aktivních unikátních identit	1 556 137
	Počet přihlášení	4 337 035
	Unikátních přihlášení	426 822
Bankovní identita ČSOB Identita - rychlý přístup	Počet aktivovaných prostředků	1 716 823
	Počet aktivních prostředků	1 600 447
	Počet aktivních unikátních identit	1 514 433
	Počet přihlášení	91 618
	Unikátních přihlášení	36 979
Bankovní identita Fio banka:	Počet aktivovaných prostředků	618 021
	Počet aktivních prostředků	612 232
	Počet aktivních unikátních identit	612 221
	Počet přihlášení	393 833
	Unikátních přihlášení	63 247
První certifikační autorita, karta Starcos:	Počet aktivovaných prostředků	2 173
	Počet aktivních prostředků	932
	Počet aktivních unikátních identit	902
	Počet přihlášení	170 349
	Unikátních přihlášení	818

Identitní prostředek	Popis počtu	Počet
Bankovní identita Komerční banka:	Počet aktivovaných prostředků	1 042 678
	Počet aktivních prostředků	977 404
	Počet aktivních unikátních identit	922 854
	Počet přihlášení	3 681 846
	Unikátních přihlášení	313 741
MojID - úroveň "značná":	Počet aktivovaných prostředků	111 848
	Počet aktivních prostředků	86 851
	Počet aktivních unikátních identit	72 631
	Počet přihlášení	1 655 765
	Unikátních přihlášení	73 290
MojID - úroveň "vysoká":	Počet aktivovaných prostředků	4 736
	Počet aktivních prostředků	4 484
	Počet aktivních unikátních identit	4 255
	Počet přihlášení	43 335
	Unikátních přihlášení	3 561
Bankovní identita MONETA Money Bank:	Počet aktivovaných prostředků	1 107 892
	Počet aktivních prostředků	979 848
	Počet aktivních unikátních identit	650 671
	Počet přihlášení	1 400 315
	Unikátních přihlášení	159 679
Bankovní identita Raiffeisenbank:	Počet aktivovaných prostředků	1 319 659
	Počet aktivních prostředků	810 944
	Počet aktivních unikátních identit	807 448
	Počet přihlášení	1 201 408
	Unikátních přihlášení	144 640
Bankovní identita UniCredit Bank:	Počet aktivovaných prostředků	252 423
	Počet aktivních prostředků	245 105
	Počet aktivních unikátních identit	243 916
	Počet přihlášení	40 078
	Unikátních přihlášení	10 450

Seznam poskytovatelů služeb (Service Provider; SeP)

Poskytovatelů služeb je již více než 50 a v přípravě jsou další. Konečný počet je v řádu stovek. Aktuální seznam je dostupný zde <https://info.identitaobcana.cz/sep/>.

Podobně jako jsou jiné státy v rámci eIDAS povinny přijímat české ohlášené prostředky identity (eObčanka), jsou čeští poskytovatelé služeb povinni akceptovat identitu ohlášenou jiným státem v rámci eIDAS. Povinnost umožnit přihlášení pomocí IIG - International Identity Gateway je všem poskytovatelům služeb zapnuta od 30.6.2020. Současné znění nařízení eIDAS, povazuje členské státy, které oznámily systém elektronické identifikace, aby zajistily jedinečnou identifikaci osoby.

Nicméně je vhodné na tomto místě upozornit, že pomocí údajů obdržených na základě využití prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci „zahraničního“ oznámeného systému elektronické identifikace, nemusí být vždy možné udělat jednoznačný „identity matching“ – tj. jednoznačné ztotožnění osoby, která se přihlašuje pomocí „zahraničního“ prostředku pro elektronickou identifikaci s údaji, které vede poskytovatel online služeb. Pro účely „identity matchingu“ by pak mohl posloužit také údaj(či údaje), který by musel zadat sám uživatel. Nejlépe samozřejmě údaj, který by měl být znám ze své podstaty pouze samotnému uživateli. Výše uvedené vychází z předpokladu spolehnutí se na základní osobní údaje obdržené na základě využití prostředku pro elektronickou identifikaci a na údaj (či údaje), které doplní sám uživatel. Seznam dostupných atributů u jednotlivých ohlášených systémů elektronické identifikace je k dispozici na:

<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/EIDCOMMUNITY/Overview+of+available+attributes+of+pre-notified+and+notified+eID+schemes>.

Atributy vydávané poskytovatelům služeb (Service Providerům; SeP)

Následující atributy jsou NIA vydávány tzv. kvalifikovaným poskytovatelům služby. Problematika je popsána také v části [Portály veřejné správy a soukromoprávních uživatelů údajů](#). Tučně označené atributy odpovídají standardu eIDAS, ostatní atributy sice standardu neodpovídají, kvalifikovaný poskytovatel služby má ale možnost při komunikaci v rámci ČR o jejich vydání požádat.

Atribut/Element	Název atributu	Popis
Příjmení	CurrentFamilyName	Referenční údaj – Příjmení fyzické osoby. Viz eIDAS reference.
Jméno	CurrentGivenName	Referenční údaj – Jméno, případně jména fyzické osoby. Viz eIDAS reference.
Datum narození	DateOfBirth	Referenční údaj – Datum narození fyzické osoby. Viz eIDAS reference.
Místo narození	PlaceOfBirth	Referenční údaj – Místo narození fyzické osoby. Viz eIDAS reference.
Země narození	CountryCodeOfBirth	Referenční údaj – Země narození fyzické osoby, předávána v kódu podle standardu ISO 3166-3.
Adresa pobytu	CurrentAddress	Referenční údaj – Adresa pobytu fyzické osoby, je předávána zakódovaná pomocí BASE64. Obsahuje (pokud je uvedeno v ROB) název ulice (Thoroughfare), název pošty (PostName), PSČ (PostCode), název obce, případně doplněnou o část obce (CvaddressArea) a číslo domovní/číslo orientační (LocatorDesignator). Atribut vychází z ISA Core Vocabulary a tam je také uveden podrobnější popis atributu.
Email	Email	Emailová adresa uvedená na Portálu NIA (přihlášení na identitaobcana.cz) v sekci „Vaše údaje“.
Je starší než X	IsAgeOver	Výpočet je starší než X podle referenčního údaje Datum narození.
Věk	Age	Výpočet věku podle referenčního údaje Datum narození.
Telefon	PhoneNumber	Telefonní číslo uvedeno na eidentita.cz v sekci „Vaše údaje“.
Adresa pobytu (předávaná v podobě RUIAN kódů)	TRadresaID	Referenční údaj – Adresa pobytu fyzické osoby je předávána v kódech podle RUIAN. Obsahuje (pokud je uvedeno v ROB) kódy pro okres, obec, část obce, ulici, PSČ, stavební objekt, adresní místo, číslo domovní a orientační.
Level of Assurance (LoA)	LoA	Stupeň (úroveň) jistoty nebo zajištění. Viz eIDAS reference.
Pseudonym	PersonIdentifier	Identifikátor fyzické osoby.
Typ dokladu	IdType	Druh elektronicky čitelného dokladu.
Číslo dokladu	IdNumber	Číslo elektronicky čitelného dokladu.

Při použití prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci „zahraničního“ oznámeného systému elektronické identifikace se množina osobních údajů (v případě fyzických osob) skládá minimálně z následujících údajů:

- příjmení,
- jméno,
- datum narození a
- unikátního identifikátoru (pseudonymu).

Seznam dostupných atributů u jednotlivých ohlášených systému elektronické identifikace je k dispozici na:

<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/EIDCOMMUNITY/Overview+of+available+attributes+of+pre-notified+and+notified+eID+schemes>.

Při použití prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v rámci „zahraničního“ oznámeného systému elektronické identifikace nicméně není možné využít [služby základních registrů E226 eidentitaCtiAifo](#) pro překlad pseudonymu na AIFO dané agendy.

Pseudonym - bezvýznamový směrový identifikátor

Pseudonym při použití prostředku pro elektronickou identifikaci vydaného v ČR, neboli bezvýznamový identifikátor fyzické osoby, který se od NIA předává je pro každého kvalifikovaného poskytovatele služby, je jedinečný a neměnný. Neslouží jako veřejný identifikátor, ale jako [identifikátor technický](#). Pokud by došlo na situaci, kdy se pseudonym pro fyzickou osobu změní, bude úřad o této skutečnosti informován prostřednictvím informačního systému základních registrů, protože se mu změní i [agendový identifikátor fyzické osoby](#). Soukromoprávní uživatel údajů o této změně nebude notifikován, protože nemůže být napojen na [základní registry](#) nepřímo, avšak tuto službu mu může zprostředkovat jeho nadřízený úřad.

Pokud však chce mít kvalifikovaný poskytovatel služby jistotu o aktuálnosti pseudonymu, musí postupovat dle pravidel [propojeného datového fondu](#), tzn. mít ztotožněn svůj datový kmen a odebírat [notifikace](#) z [informačního systému základních registrů](#).

Nevizuální přihlašování z mobilních aplikací

Principem tzv. nevizuálního přihlašování je uspořádání, kdy konkrétní instance aplikace daného uživatele byla jednorázově zaregistrována v Národním bodu (NIA), prostřednictvím klasického vizuálního přihlášení. Pro běžné použití této aplikace pak stačí ověření uživatele při vstupu do této mobilní aplikace (typicky otisk prstu, fotografie obličeje, nebo PIN). Jakmile se uživatel dostane do mobilní aplikace a ta zjistí, že od posledního přihlášení k NIA uběhla více než určitá doba (vývojářům aplikace je doporučeno dodržovat hodnotu 24 hodin), provede aplikace automatické přihlášení daného uživatele k NIA a to způsobem, který nevyžaduje žádnou jeho interakci. Tímto způsobem se mobilní aplikace dozví o možné změně údajů daného uživatele, ke které mezitím v [ROB](#) mohlo dojít, například změna příjmení atp. Uživatel má dále možnost vyhledat si v konfiguraci NIA seznam, zobrazující které mobilní aplikace má připojené v režimu nevizuálního přihlašování a z jakého zařízení. V případě potřeby (například ztráty svého mobilního telefonu) je pak možno v tomto seznamu konkrétní aplikaci odpojit. Aby se tento fakt mobilní aplikace dozvěděla a uvedla sama sebe do nezaregistrovaného stavu, je mobilní aplikace povinná v pravidelných intervalech volat příslušnou službu. Doporučená hodnota periodicity tohoto volání je vývojářům mobilní aplikace doporučena v úrovni 60 minut.

NIA poskytuje soubor rozhraní, které mají za cíl umožnit poskytovatelům služeb (SeP) vytvoření takových vlastních mobilních aplikací a vlastních backendových API, které dohromady budou umět ověřit identitu občana prostřednictvím volání webových služeb, tedy nevizuálně bez interakce občana.

Původně generická Mobilní aplikace bude muset být uživatelem nejprve registrována k užívání a následně bude umožňovat opakované přihlašování k NIA nevizuálním způsobem. Mobilní aplikace bude předávat informaci o provedeném přihlášení do API poskytovatele služeb, které následně z NIA získá JSON Web Token s detaily o přihlášeném uživateli. Fakt registrace bude opakovaně kontrolován na NIA prostřednictvím procesů mobilní aplikace a API, aby uživatel mohl např. při ztrátě zařízení možnosti nevizuálního přihlašování zabránit.

Cílem funkcionality není, aby mobilní aplikace poskytovatele služeb byla na úrovni poskytovatele identity (není to Identity provider). Není ji tedy možné používat pro přihlašování k portálům a jiným službám ostatních poskytovatelů služeb.

Více viz popis [na stránkách SZR ČR](#).

Pravidla pro Národní identitní autoritu

Zásadním požadavkem bezpečnosti a transparentnosti pro informační systémy veřejné správy je požadavek na jednotnou elektronickou identifikaci externích uživatelů. Pro každou operaci je nutná znalost osoby, která tuto operaci provádí zvláště z hlediska nepopíratelné zodpovědnosti osoby. Externí uživatelé (klienti) informačních systémů veřejné správy musí být jednoznačně identifikováni zvláště z důvodů ochrany osobních údajů a dále z procesního hlediska, jak předpokládá správní řád (jednoznačné prokázání totožnosti účastníků řízení).

Úloha správy přístupů se pro každý informační systém veřejné správy skládá z následujících kroků:

- **Identifikace** – jednoznačné a nepopíratelné určení fyzické osoby, která přistupuje k informačnímu systému veřejné správy
- **Autentizace** – prokázání, že přistupující osoba je tou osobou, za kterou se vydává. Autentizace probíhá předložením **autentizačních prostředků** (například uživatelské jméno a heslo, autentizační certifikát), které osobě přidělil správce informačního systému
- **Autorizace** – na základě údajů o identifikované a autentizované osobě a dalších údajů o této osobě (například zařazení na pracovní pozici) zařazení osoby do odpovídající role a z toho vyplývající vyhodnocení oprávnění na úkony a data v rámci informačního systému.

NAP v této oblasti vyžaduje naplnění následujících principů pro všechny informační systémy veřejné správy:

1. Každý úřad, který poskytuje své služby elektronicky, potřebuje svého klienta ověřit (ztotožnit) s využitím kvalifikovaného systému elektronické identifikace, jehož služby jsou poskytovány **Národní identitní autoritě**. Ověření totožnosti vyžaduje právní předpis nebo výkon působnosti.
2. Pro využití **Národní identitní autority** se musí organizace stát tzv. kvalifikovaným poskytovatelem služeb (Service provider; SeP), dle postupu popsáném níže.
3. Každý úřad musí akceptovat nejen identitu českého občana, ale kteréhokoli občana Evropské Unie dle eIDAS.
4. Jakýkoliv nový identitní prostor musí být budován tak, aby byl federovaný v rámci **Národní identitní autority**.
 1. Před tvorbou nového identitního prostoru je potřeba si prvně udělat analýzu, zda nepostačuje některý z federovaných identitních prostředků v rámci **Národní identitní autority**.
5. Prostředky pro identifikaci a autentizaci jsou vždy vydány bezpečnou a jednoznačnou cestou identifikované osobě tak, aby byla zajištěna minimální úroveň důvěry. O vydání prostředků existuje trvalý záznam spolu s údaji, jak byla ověřena identita osoby.
6. Osoba, jíž byly prostředky vydány, zachází s prostředkem s náležitou péčí tak, aby nedošlo k jeho zneužití či odcizení.
7. Osoba, jíž byly prostředky vydány, nese nedílnou zodpovědnost za všechny úkony, které byly v informačním systému provedeny při použití těchto prostředků.
8. Věcný správce agend, které jsou vykonávány v rámci informačního systému, zodpovídá za obsazení osob do rolí (technicky vykonává technický správce informačního systému, vždy však na základě podkladů věcných správců). Tuto svoji zodpovědnost může delegovat v rámci organizační struktury na více zodpovědných osob.

Postup ohlášení kvalifikovaného poskytovatele služby (Service provider; SeP)

Následující kroky popisují jednotlivé části procesu, který je naznačen níže, na základě ověření přes ISDS. Aktuálně je registrace organizace prostřednictvím portálu národního bodu přístupná pouze pro orgány veřejné moci, ostatní subjekty musí provést registraci přímo u Správy základních registrů (viz krok 8). Kompletní příručka je dostupná [zde](#).

1. Uživatel jako zástupce organizace požaduje po portálu národního bodu, který je Service Providerem, službu umožňující registraci dané organizace. Tato registrace umožní fungování dané organizace v **NIA** a vytváření jednotlivých Service Providerů.

2. Portál národního bodu kontaktuje **Národní identitní autoritu**, která ověření zprostředkovává, s požadavkem na ověření dané osoby (uživatele).
3. Pro ověření uživatele pro registraci organizace či konfiguraci jednotlivých Service Providerů je jako Identity Provider určen Informační systém datových schránek (ISDS). Národní identitní autorita provede přesměrování na přihlášení prostřednictvím datových schránek.
4. Uživatel provede ověření vlastní osoby přihlášením k datovým schránkám. Aby mohl uživatel registrovat organizaci na portálu národního bodu, musí být přihlášen prostřednictvím ISDS (v definované roli a typem schránky OVM). V případě, že organizace není OVM, je potřeba provést registraci u Správy základních registrů.
5. V případě, kdy je uživatel úspěšně ověřen, Informační systém datových schránek předá **Národní identitní autoritě** jako výsledek ověření autentizační token obsahující IČO a název subjektu, roli přihlašovaného uživatele a další atributy.
6. **Národní identitní autorita** provede sběr atributů v Informačním systému základních registrů (ISZR) na jehož základě následně provede kontrolu existence IČO.
7. **Národní identitní autorita** předává portálu národního bodu potřebné atributy z Informačního systému základních registrů a atributy přijaté v autentizačním tokenu z Informačního systému datových schránek, které jsou nutné ke zpracování formuláře pro registraci.
8. Na základě úspěšného splnění předchozích kroků umožní portál národního bodu uživateli službu registrace organizace (SeP) a zobrazí mu vyplněný formulář pro registraci. Toto platí pouze pro organizace, které jsou OVM. Není-li organizace OVM, jsou místo registračního formuláře zobrazeny podrobné informace o tom, jakým způsobem provést registraci přímo u Správy základních registrů.
9. Uživatel potvrdí správnost údajů a provedení registrace organizace (SeP).
10. Portál národního bodu zpracuje přijatý požadavek na registraci a po úspěšném zaregistrování umožní uživateli provést konfiguraci jednotlivých Service Providerů spadající pod danou organizaci (seznam konfigurací kvalifikovaných poskytovatelů).
11. Uživatel provede konfiguraci Service Providera zahrnující následující údaje:
 - IČO subjektu
 - Název kvalifikovaného poskytovatele
 - Popis kvalifikovaného poskytovatele
 - URL adresa odkazující na úvodní webové stránky kvalifikovaného poskytovatele
 - URL adresa pro odeslání požadavků
 - Adresa pro příjem vydaného tokenu
 - URL adresa, na kterou bude uživatel přesměrován při odhlášení z Vašeho webu
 - Načtení certifikátu
 - Adresa pro načtení veřejné části šifrovaného certifikátu z metadat
 - Zpřístupnění autentizace prostřednictvím brány eIDAS
 - Logo kvalifikovaného poskytovatele

Příklad pro poskytovatele zdravotních služeb

Poskytovatel zdravotních služeb není orgán veřejné moci, a proto je třeba zajistit kromě výše uvedeného postupu i následující kroky:

1. Požádat Ministerstvo zdravotnictví o zavedení do **registru práv a povinností** jako SPUÚ dle povinností vyplývajících ze zákonů č. 250/2017 Sb. a č. 372/2011 Sb., ideálně pod agendou **A1086**
2. Na adrese <https://www.identitaobcana.cz/Home/Ovm> se přihlásit jako oprávněný uživatel datovou schránkou poskytovatele zdravotních služeb
 - Nově by se mělo nabídnout ruční zadání údajů s dalším postupem
 - Pokud se neobjeví, postupovat dle obecných bodů výše – poslání datové zprávy obsahující potřebné údaje (URL, logo....)
3. Upravit si svůj profil na <https://www.identitaobcana.cz/Home/Ovm> pro přístup jiných osob (IT oddělení např.) a správu svého profilu, konfigurovat pro Portál pacienta poskytovatele zdravotních služeb.

Podmínky pro nevizuální přihlašování

Přihlašování z mobilních aplikací je založeno na následujících předpokladech:

Poskytovatel služby musí

- vytvořit svoji mobilní aplikaci
- vytvořit svoje API
- zabezpečit komunikace mezi svým API a mobilní aplikací
- provést registraci svého API a mobilní aplikace v NIA
- definovat a zaregistrovat sadu atributů, které budou obsahem JWT (JSON Web Token)
- zajistit komunikaci mezi API a NIA pro vyzvedávání JWT

NIA poskytuje

- rozhraní pro interaktivní přihlášení
- rozhraní pro registraci mobilní aplikace
- rozhraní pro přihlášení mobilní aplikace
- rozhraní pro API, které si z NIA vyzvedne JWT

Uživatel

- musí mít platný a funkční profil NIA a musí mít k dispozici, alespoň jeden platný přihlašovací prostředek, např. mobilní klíč eGovernmentu anebo bankovní identitu,
- nainstaluje si mobilní aplikaci od poskytovatele služby,
- po prvním spuštění aplikace provede interaktivní přihlášení přes NIA, které zajistí registraci aplikace v NIA,
- podle potřeby bude opakovat interaktivní přihlášení z aplikace, pokud z nějakého důvodu bude registrace v NIA zrušena/zneplatněna (změna konfigurace SePa anebo každých 6 měsíců).

Po registraci mobilní aplikace může provést přihlášení k NIA. Výsledkem přihlášení je tzv. access token, který mobilní aplikace předá komponentě (API) poskytovatele služeb. Tato komponenta (API) následně zavolá definované rozhraní NIA, kde předá access token a své přihlašovací údaje. Na základě tohoto volání NAI provede vydání JWT.

Pravidla určení úrovně záruky pro poskytované služby (LoA)

Každý poskytovatel služby si sám určuje, jakou úroveň záruky (LoA) po uživateli vyžaduje¹⁾, pokud neexistuje právní předpis, který by výslovně stanovoval úroveň záruky. Ideální stav je, že toto určení je provedeno pro každou jednotlivou službu, která se na [portále](#) poskytuje. Protože se však typicky uživatel předem nehlásí k jedné jednotlivé službě, ale k [portálu](#) jakožto agregaci více služeb, má poskytovatel služeb následující možnost:

1. Nastaví úroveň záruky podle nejčastěji využívaných služeb nebo dle nejčtenější úrovně záruky u nabízených služeb. Tato možnost zajistí, že uživateli bude po autentizaci dostupná většina služeb a zároveň se po uživateli nepožaduje prostředek s vysokou úrovní záruky. Pokud však uživatel chce využít služby s vyšší úrovní záruky, než použil při původní autentizaci, měl by být uživatel vyzván k autentizaci prostředkem s vyšší úrovní záruky.
2. Nenastaví žádnou vstupní úroveň záruky. Tato možnost zajistí, že se uživatel autentizuje na daný portál jakýmkoliv identitním prostředkem NIA a až následně se při výběru služby uživatelem kontroluje, zda je pro ni splněna minimální úroveň záruky. Pokud není, měl by být uživatel vyzván k autentizaci prostředkem s vyšší úrovní záruky.
3. Potřebnou úroveň záruky nastaví podle nejpřísnější služby. Tato možnost zajistí, že uživatel bude moci vždy využít všechny služby, které jsou na [portále](#) dostupné k vyřízení. Nevýhodou je, že se po uživateli může vyžadovat zbytečně vysoká úroveň záruky, kterou nemusí disponovat prostředky, které vlastní.

Pro jakoukoliv zvolenou variantu z pohledu poskytovatele služeb však platí několik povinností:

1. Požadovaná úroveň záruky u jednotlivých služeb odpovídá informacím uvedených v [katalogu služeb](#) a v případném právním předpise, který výslovně stanovuje úroveň záruky.
2. Uživatelé autentizovaní s nižší úrovní záruky se neskrývá nabídka služeb vyžadující vyšší úroveň záruky.

NIA, Národní identitní prostor, Národní bod, Identity provider, Service provider, IdP, Kvalifikovaný správce, Kvalifikovaný poskytovatel, Funkční celek

¹⁾

Přehled prostředků s jejich úrovní záruky [seznam_poskytovatelů_identity_identity_providerů](#)

From:

<https://archi.gov.cz/> - **Architektura eGovernmentu ČR**

Permanent link:

<https://archi.gov.cz/nap:nia?rev=1681998221>

Last update: **2023/04/20 15:43**

